

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§.2. Ibat Iesus, Procredit hoc in itinere Dominus sicut sol, & in meridiæ cursum suum cohibet.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53104)

obruantur, singulariter in se suscipit eorum
 Dens protectionem, defensionem & remedium,
 & hic singulariter suam ostendit misericor-
 diam. Inquitamus Evangelium, in quo nobis
 Evangelista pupillum, viduamque describit. Huius
 quæ necessitas huic comparanda? pupillus mor-
 tuus est, defertur ad tumulum, mater vidua la-
 crymis offusa languet, cuius cor singulibus
 opprimitur, & doloris a yso demergitur. Cui,
 Domine vestra seruat misericordia? Num-
 quid miseris & afflictis? In quos oculos conij-
 cis? Numquid in eos, qui gratioribus torquen-
 tur angelis? Hic eos defigit, hic diuinâ sol ator
 adest misericordiâ, hic pupillum de ferâ mor-
 tis manibus vindicat, vitam illi tribuit, mater
 verò viduæ lacrymas abstergit, plenamque lar-
 gitur consolationem: O ter maxime Monar-
 cha, quem sic detinent lacrymæ, luctusque vi-
 duæ, & in se oculos tuos declinat: *Respice in me
 & miserere mei.*

§ 2. Ibat Iesus. *Procedit hoc in itinere Domi-
 nus, sicut sol, & in meridie cursum suum co-
 hibet.*

ET factum est deinceps Iesus in ciuitatem
 qua vocatur Naim, & ibat cum eo discipu-
 li eius. Ecce defunctus. *Gre.* Delineat cœlestis
 ille pïcter solis diuini cursum, de quo aptius,
 quam de hoc materiali, & in effectibus longè
 eminentioribus dicere potuit Apostolus Petrus:
*Qui pertransijt bene faciendo, & sanando. Subti-
 liter petpendit D. Gregorius Nyssen, hoc Chri-
 sti Salsatoris iter, quod cum esset veri solis, esse
 oportebat eum nouæ semper ad oculos nostros
 claritatis lucisque incremento: iuxta illud Salo-
 monis: Quasi lux splendens, quæ procedit & crescit
 usque ad perfectam diem. Ortus est & apparuit ad
 auroram, in montis vertice, de se clarissimos
 cœlestis doctrinæ radios emittens: inde transiēs
 in proso occurrit, acclamanti, salutemque pos-
 centi: Domine, si vis, potes me mundare. Paruit hic
 effectus eius, quandoquidem integram illi per-
 sectamque dederit à lepra munditiem. Progre-
 ditur suo festinus cursu versus Ciuitatem Ca-
 pharnaum, & iam lucidioribus radijs lucem
 suam ostendit in puero Centurionis, qui iam
 mortis faucibus moriturus inhærebat: *Erat mo-
 riturus. Quem solo suæ vocis imperio vitæ re-
 stituit & saluati. Ascendit altius: Et ad miracula
 quaedam ardua magis accedit, ait D. Greg. Nyssen.
 nam Synagogæ Principis precibus adductus,**

cuius filia duodeennis è viuis excesserat, in cubi-
 culi ascendit vbi defunctæ iacebat cadauer ex-
 anime, cui verbi sui spiritu vitam inspirat opta-
 tissimam: inde transgreditur, & altiora petit, e-
 uidentius splendorem suum euitrans: nec enim
 arripit verius ciuitatem Naim, vique poten-
 tiam suam declararet eminentiorem: *Potestatis
 excelsiore* Ad portas illius approximans, (locus
 hic erat confluxus populi apud Iudæos copio-
 sioris: eo quod erecta essent hic iudicum tribu-
 nalia, domusque contractuum) è quibus iuue-
 nis efferebat auctus defunctus sepeliendus, circum-
 stante populi coronâ, suæ vocis tantummodo
 præcepto etiam ad vitam suscitauit reditiuum: ita
 ut præfentes tanta luce collustrati, stupore &
 extasi absorpti, illum vt Deum & Messiam com-
 muni calculo cœclamauint. Miraculum fuit hoc
 adeò excelsum & euident, vt teste Evangelista,
 ea de causa: *Exijt forms hic in vniuersam Iu-
 deam: in tantum, vt vltimo Galilææ fines pene-
 traret, ad castellum vsque Macheti, in quo vin-
 culis constrictum detinebat Herodes Præcur-
 sorem Domini Ioannem Baptistam: idcirco
 namque narrat Evangelistæ, quod carceri
 micipatus audierit ea quæ de Christi miraculo-
 rum gloria fama veridica prædicabat: Cum au-
 disse Ioannes in vinculo opera Christi. En tibi
 qualè nobis depingat Evangelista: Et factum est
 deinceps, ibat Iesus in ciuitate qua vocatur Naim.
 Procedebat vt sol ascendens excelsiora, & quo
 progrediebatur vltimus, eo radios emittebat cla-
 riores: vnde discipulorum, populique turbæ ciui-
 tatis innumera procedebat: *Ibat cum eo discipu-
 li eius. Ex Græco sic lege. Ibat cum eo discipuli
 multi. Non solum Apostoli, nec non singulares
 eius discipuli, sed alij absque numero, qui signo-
 rum eius celsitudine conuicti, se discipulos eius
 esse fatebantur, credendo in hoc itinere sibi lu-
 crum reportare: ex quibus plurimi, quam pri-
 mum eis Christi doctrina displicuit, eò relicto
 abierunt, vt narrat D. Ioannes. Similiter cum
 comitabatur de varijs locis collecta multitudo:
 Turba copiosa. Sequebatur enim, hamo propitæ
 vtilitatis allicta: quocirca dum tempore Passio-
 nis suæ sol ille diuinus radios suos obsecurus re-
 collegit & abscondit, omnes intimi etiam disci-
 puli, relicto eo fugerunt: *Omnes discipuli eo re-
 licto fugerunt, ait Matthæus & ipse cum alijs fu-
 gitius.***

Præclara sunt & admiratione digna verba illa
 vatis Isaïæ, quibus solis huius describit cursum,
 Hæc læta mundo renuntiat, quod Pater cœles-
 tis filium suum factum hominem in mundum
 misit.

Act. 10. 38
 Lib. de
 hominis
 opificio
 c. 25.
 I.
 Christus
 vt sol
 semper
 altius
 ascendit.
 Prov. 4. 18
 Matt. 8. 29
 Luc. 7. 2.
 D. GREG.
 NYSS.

Luc. 7. 17.
 1. Ioan. 67
 Matt. 26.

miserit, unde populum suum hortatur, vt ad illū
 recipiendum ritē dignēque disponat: *Confuge,
 confuge in lucere fortitudi ne tua Sion, in dactre ve-
 stimentis gloria tua Hierusalem civitas Sancti &c.*
 II. Et diuini hęc verbis profectus tandem sic de-
 clarat: *Porauit Dominus brachium suū in
 oculis omnium gentium, & videbunt omnes
 fines terra salutare Dei nostri.* Septuaginta hęc
 verba congruenter exponunt: *Reuelauit, aut de-
 nudauit Dominus brachium suū.* Stupēdo mirabi-
 lem hanc ad exponendum metaphoram, quā ra-
 tione Pater filium suū miserit eumque mun-
 do reuelari: *Denudauit (inquit) Dominus bra-
 chium suū in oculis omnium gentium.* Est fili-
 us eius, *Brachium suū*, quo cuncta creauit,
 quo cuncta regit ac gubernat: eum habebat
 occultum & pectore suo conclusum, eum misit
 spectandum omnibus, omnesque eum ad ocu-
 lum presentem conspexerunt: *Videbunt omnes fi-
 nes terra salutare Dei.* Hęc nobis quando impetu-
 tum annos ille Simeon, quando Dominum
 iam in mundo paruulum complexus voce cyg-
 nea suauiter decantabat: *Viderunt oculi mei salu-
 tare tuum, quod parasti ante faciem omnium po-
 pulorum.* Pense illud Simeonis Parasti, cum
 altero Parasti, *Maia.*
 Confessum ait Pater æternus, viamque aperit,
 quam sol iste in mundo peragere statuerat, vitæ
 salutisque auctor, & oculos a nobis exoptulat
 lyncos & dilatatos vt eius discursum contem-
 plumur, nec immerito: multa namque hęc sunt
 consideranda: *Ecce intellegit seruum meum, exalta-
 bitur, eleuabitur, & sublimis erit valdē.* Seruum
 meū in spūte. De filio suo loquitur vnigenito,
 secundum id, quod homo factus, serui formam
 accepit illū inuenim. Et quid in eo consideran-
 dum? *Primū: Intellegit.* D. Chrysol. *Demonstratio-
 ne quod Christus sit Deus,* et cetera, quod per hoc
 Pater cœlestis, declarare voluerit supremā Chri-
 sti lā, ientiam, qua predicaturus esset & docturus
 mysteria: *Abcondita a constitutione mundi,* quæ
 Dawd ait q. d. *Præceptor talis erit, quo nemo
 sapientior: etenim fidei doctrinā intelligit, sicut
 eum dem auctor principi, alii.* Verū tamen vt iudico
 singulariter explicare conatur iter, quod modo
 sol iste diuinus periclit. *Primū: Intellegit.* Hoc
 impletum est, quando sedens in montis superci-
 lio, quod sibi in cathedrā doctrinæ elegit: cepit
 prædicare, & docere ad eō proūdē ac subtiliter,
 nunq̄ præceptorū dolos fraudesque explicans,
 vt se æternam esse Dei sapientiam liquidō cō-
 probaret. Hinc cursum suū perficiens vt tol-
 per noua semper lucis suæ incrementa, sic vt vi-

que ad meridiē, *Exaltabitur, & sublimis erit, valdē.*
 de: hic etenim sua incipit miracula, cunctis qui Solis lu-
 eum tangebant, sanitate largitur: *Quia virtus de ius eius
 illo exibat, & sanabat omnes;* hinc progressus est deseri-
 ad miraculum multo lucidius, leprosum emun-
 datus; hinc ad aliud excelcius, seruum sanans Cœru-
 tionis iam moriturū; hinc ad alterū magis exi-
 mium, filiam Principis Synagogæ ad vitā reuocans;
 & hinc ad aliud supremum, quod esset lux
 meridiana in totius mundi Synagoga filii vi lux
 matris in ipsis portis ciuitatis Nam iā moriturū,
 & sepultura proximum ab inferis resuscitans.
 Quam altē ascendit sol hic! *Sublimis erit valdē.*
 Quanta populorū gentium stipatus turba? quæ
 laudum præconia? quales diuinitatis eius confes-
 siones? quæ Deo gratiarū actiones: eō quod illis
 redemptorem suū misisset, quod viderent brachiū
 Dei iam reuelatum, & cœli salutē in terra? *Mag-
 nificam Deum, dicentes: quia Proph. magnus surre-
 xit in nobis; & quia Deus visitauit plebem suam.*
 Verū tamen non hoc te lateat, ait Pater æternus)
 quod cursus sit solis, cuius lux procedat altē us-
 que ad perfectū diem, etiam paulatim decre-
 cet, sese subtrahēs, donec medijs noctis tenebris
 obfuectur: *Sicut obfueperunt super te multi, sic
 inglorius erit inter viros aspectus eius.* Quātō nūc
 lux eius faciendo miracula splendent lucidius, eū
 omnes extollit altius, ipsorū & magnitudine, &
 multitudine ætoniti, tāto viruperant eum &
 contemnent abiectius, quando se recolligens no-
 stem suæ ingressus erit passionis, mortis, ama-
 rissimæ Quot modo turbis assistatus, quot ope-
 ratur miracula, quot cōfert beneficia? huic visū
 tribuit, alteri auditū, illi munditiem, illi agilitatē,
 alij vitā. *Ibant eū eo discipuli eius, & turba cepto-
 sa?* Eodē planē modo tunc eum solū relinquunt:
 ita vt illud Dauidici sibi allumat: *Considerabā ad
 dexteram & videbam, & non erat qui cognosceret
 me.* Quamdiu aliquid superest in animum ab
 arbore colligendum omnes certatim ad illam
 confluunt: porro accedente & irruente hyeme,
 dum folijs ramisque ita denudatur vt arida sic-
 casque videatur: ab ea fugiunt omnes. Hęc ho-
 minum est ea conditio, vt ne ad passum pedum
 progrediantur, nisi lucri gratiā, & sicut vbi lu-
 crum sperant, velocitūs occurrunt, sic vbi nullum
 affulget, se fut ducunt fuguntque celerius.

III. Soliste tandem ad vesperam tendet & obse-
 bescet.
 IV. Soliste tandem ad vesperam tendet & obse-
 bescet.
 V. Soliste tandem ad vesperam tendet & obse-
 bescet.
 VI. Soliste tandem ad vesperam tendet & obse-
 bescet.

Ista. 13.
 P. 77. 2.
 Matth. 13.
 35.

P. 141. 5.
 Similitudo.

31 Circumvallantur? fauex mihi Deus, quo comi-
 32 tatu cingunt eorum latera stipatores? quod si ab
 33 illis inquiras, quod morum, quis illos ad hoc
 34 finis impellat? Tibi causam edisseram radicalem,
 35 nec fallor omnino: quia iudicant omnes illi
 36 quod ab i his singulis, quos comitantur, virtus
 37 emanet sanandis omnibus illis, qui ducarum il-
 38 lis societatem, & reuerentiam exhibent officio-
 39 sam. Præterit ambitiosus, qui ad mortem usque
 40 superbit languet infirmitate, quod in ipso Rege,
 41 quem sequitur, cuique famulatur, virtus sit fa-
 42 lutem illi impediendi, suisque ambitiōis præ-
 43 tentionibus spiritum vitalem inspirandi. His
 44 animatus fiducia adeo sollicitus, anxius & dili-
 45 gens Regi locus approximat, vt ne puncto qui-
 46 dem ab eius latere indiuiduus discedat, & si vi-
 47 derit in aliquo sibi hanc impediti propinquatio-
 48 nem: quàm anxius, quàm viuit inquietus? Pec-
 49 niarum avarus ardentissima cupiditatis suæ fe-
 50 bri flammescens, sibi persuadet quòd in Rege,
 51 vel Principe potentissimo virtus insit, quæ suum
 52 illius extinguat, & quia hoc persuadet, semper
 53 ei vellet comes adherere, & eo sine semper il-
 54 lum per omnia comitatur; quid cause est, quòd
 55 turba ciuitatis sequatur indices innumerabilis?
 56 Et singuli eorum se felices autumant, si vel
 57 simbriam vestimenti liceat contingere, sum-
 58 quam deserunt ascendentes, vel descendentes,
 59 domum ingredientes, vel domi consistentes
 60 asseclæ fidelissimi. Ipsi prærendentes ac litigan-
 61 tes, qui festino sic illos gradu comitantur, res-
 62 pondent: Quia virtus de illis exibat, qua pos-
 63 sint laudabili sententia, quam ab illis exspe-
 64 rant, diuitijs bonisque affluere, quibus posthac
 65 vitam transigant commodiorem. Quod si in eis
 66 spes ista defecerit, ilico tantam videbis mutatio-
 67 nem, quantam admiraberis maximam. Aliquem
 68 illorum conspiciunt, quos comitari sibi duce-
 69 bant este gloriosum, à statu deiectum excidisse,
 70 in quo positus eorum poterat, fovere prætension-
 71 nes, vocisque auxiliari, & ilico i videbis, quàm
 72 cum defecant omnes solitarij & nemine so-
 73 ciatum.

Dan. 3. 7.
 VII.
 Arboris
 visio hic
 applica-
 tur.

Optimè depinxit hoc Deus Regi Nabucho-
 donosor, vt illi Daniel exposuit: vidit hic arbo-
 rem fructibus fecundam, ad quam innumera,
 concurrebant animalia, consolabanturque aues vt
 eam omnino replerent. Intempestâ temporis
 herâ, ictus insignitur arbori iam excidendæ, quo
 fit, vt omnis ei fructus inverteat, illo denudetur,
 & ecce confestim ita sola defecit, vt nec ani-
 mal quocumque inueniatur illi appropinquans,
 quàm omnino illam vt pestem execrantia, dif-

fugiunt: quoties hæc in mundo cernimus?
 Quando iste plurima valet auctoritate, Regique
 familiaris est vel Principi, quot animalia, quot
 conueniunt aues, cingunt illum & circumuoli-
 tant? Non est qui non omnino studio conetur illi
 propinquare, verum dum infortunij verbera
 conicitur, quo illi familiaritas ea, & auctoritas
 imminuitur ac relectur, quis exprimat, quàm ab
 omnibus solus visusque deseratur? Non acce-
 dunt ad eum prostrati humiles, nec oratione,
 nec corde. Quando alius opibus, salute, & for-
 tunâ gaudet prosperâ vt dicere possit cum illo,
 quem Angelus digito monstrabat D. Ioanni:
 Dives sum & locupletatus, & nullus ego; quàm
 viuit Dei obliuiscens, quàm tepidè ad eum recur-
 rit? Porro prostratus ægitudine, pressus ino-
 pia, quàm velox ad Deum confugit? Quot of-
 fert orationes, supplicationes, sacra, re promissio-
 nes

Apo. 1. 17

§. 3. Cum appropinquaret. Non fuit hoc oc-
 cursum casualis, sed à Domino præstitum:
 cur nihil succedit fortuito.

C Vm appropinquaret portæ ciuitatis: ecce do-
 functus &c. Ne crederis occursum huc
 fuisse fortuitum, sed de industria à Chri-
 sto præordinatum, sed ea mouebat, vt defun-
 ctum essentem sepeliendum tali dispositione, vt
 simul conuenirent, & ipsorum egressus eum fe-
 retro de ciuitate, & illius per por as eiusdem
 ingressus. Hoc opinatur D. Cyrill. inuallè In c. 52.
 Patrem celestem verbis paulò ante citatis: Ecce Iſa.
 intelligit seruus meus. In Hebræo verbum legi-
 tur, quod significat negotia pesagere summâ
 prudentiâ, atque admirabili dispositione præsti-
 tuta loquendo de Dauid: Prudentius se gerobat
 Dauid quam omnes serui Saut, & celebre factum
 est nomen eius: & vt opinor, in verbis istis, quæ
 celestis Pater de Christo protulit, ad illa vo-
 luit alludere, quæ de Dauid dicta fuerant, qui
 Saluatoris expressam prætulit figuram, quòd
 nimirum laudabili prudentia, & singulari dis-
 positione procederet, ita vt ob opera sua ius-
 tiora sublimandus esset, nomenque eius per
 omnium ora celebrandum: intelliget, exaltabitur,
 eleuabitur &c. Et sic se res habet, quòd Christus
 ita cuncta præueniebat, & occasiones faciebat
 miracula disponebat, idque eo modo, vt quòd
 casu fortuito videbatur contigit, diuinâ hoc
 esset sapientiâ prudentissimè dispositum, vt in
 ijs tanto clariùs celestem suam exprimeret vir-
 tutem,

6

1. Reg. 18.
5. 14. 30.